

Olje- og Energidepartementet
Att. Heidi Lundberg
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Oslo, 21.2.2011

Høringsuttalelse – Utvalgsrapport III

Norsk Bioenergiforening (NoBio) ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til utvalgsrapport III. Som bransjeorganisasjon representerer NoBio hele verdikjeden i bioenergiindustrien.

Bakgrunn

Slik NoBio har tolket utvalgets mandat skulle de bl.a. vurdere kraftsituasjonen i Bergensområdet (BKK-området) frem mot 2020 i en situasjon hvor kabelstrekkingen i Hardanger ikke er realisert. Som en utvidelse skulle utvalget vurdere mulige tiltak for å bedre forsynings sikkerheten i påvente av en sjøkabel.

Vurdering av kraftsituasjonen i BKK-området

NoBio mener at Utvalg III har vurdert kraftsituasjonen i BKK-området feil, og at de har lagt til grunn forutsetninger i kraftutviklingen som det er forbundet stor usikkerhet med. Statnett uttaler at marginene som legges til grunn i utgangspunktet ikke er tilfredsstillende. Nettkapasiteten må dimensjoneres for ekstrem situasjonene. I tillegg skriver utvalg II i sin rapport at forsynings sikkerheten er under europeisk standard. Slik NoBio ser det kan en forkaste utvalgets vurdering rundt sannsynlighet for effektkrise – BKK-området har for dårlig "effektsikkerhet" når varmebehovet er stort.

Energiverk Mongstad

I tillegg er det i referansebanen lagt inn forutsetninger om oppstart av Energiverk Mongstad (EVM), en forbruksøkning på 1 % og utbygging av kabel Modalen – Mongstad – Kollsnes. Dette er forutsetninger som i fra flere hold har blitt holdt frem som svært usikre. Det stiller seg spørsmålsteget til om varmebehovet på Mongstad blir stort nok til at siste anlegg kan startes opp i 2015.

Vekst i energiforbruket

Flere andre utredninger for Bergensområdet forutsetter en sterk befolkningsvekst. I enkelte utredninger er det bl.a. forventet en økning på 150.000 innen 2030. Med økt befolkning vil det følge økt næringsaktivitet og økt utbygging. Selv om energieffektivisering vil redusere forbruket per capita mener NoBio at de anslagene som er lagt til grunn virker å være for lave.

Kabel Modalen – Mongstad - Kollsnes

Tradisjonelt tar konsesjonsprosesser og utbygging av kabler lengre tid en estimert. NoBio frykter derfor at den planlagte kabelen mellom Modalen – Mongstad – Kollsnes vil komme på plass senere enn planlagt, og at dette vil forverre forsyningssikkerheten ytterligere.

NoBio vurderer forsyningssituasjonen på lik linje som Statnett. BKK-området har for dårlig forsyningssikkerhet.

Bioenergi og forsyningssikkerhet i BKK-området

NoBio har i forbindelse med Statsbudsjett 2011, og gjennom andre prosjekter, jobbet for å belyse hvordan økt energifleksibilitet kan bedre forsyningssikkerheten, spesielt i Bergensområdet og i Midt-Norge. Bioenergi som energikilde kan erstatte både el-forbruk og oljeforbruk. Utvalg III har i alt for liten grad vurdert potensialet til bioenergi i Bergensområdet. NoBio er tilfreds med de utregninger utvalget har gjort for fjernvarme, men det mangler utregninger for lokale varmesentraler og punktoppvarming med pellets (Utvalgsrapport III s. 78). Utvalget har forutsatt at de to siste kommer istedenfor olje og vedfyring og ikke istedenfor elektrisitet. Som representanter for utvalget uttaler skyldes en slik forutsetning manglende kunnskap innad utvalget. Lokal energisentraler vil fase ut både oljekjeler, gasskjeler, el-kjeler og panelovner. En forventet substitusjonseffekt mellom bioenergi og el-forbruk er om lag 50 %.

I Bergen by finnes det i overkant av 55.000 husstander med pipeleie med mulighet for vedfyring, hvorav 47.000 benytter denne til oppvarming. Bergen kommune oppgir at om lag halvparten av disse har en såkalt rentbrennende vedovn som i snitt leverer 2.000 kWh/år. De eldre ovnene leverer om lag 1.000 kWh/år. Effekten som disse avlaster el-nettet med er mer usikker da ovnene er manuelle og i mindre grad kan lagre varme. De krever at det er en person hjemme i husstanden og betjener denne. En kan derfor forvente en gjennomsnittlig effekt av disse på 2-4 kW avhengig av teknologi. En pelletskamin er derimot automatisert og kan levere både mer energi og mer effekt. I en normalsituasjon vil en pelletskamin kunne levere mellom 8.000-10.000 kWh/år og 2-10 kW avhengig av teknologi. F. eks vil 15.000 pelletskaminer (som anses mulig å finansiere i løpet av 3 år) gi omlag 135 GWh og minimum 70 MW redusert energi- og effektbehov i el-nettet.

Oppsummering

I Bergensområdet vil en storstilt satsning på bioenergi løpet av kort tid gi en økt ledig effektkapasitet i el-nettet på omlag 125 MW¹ og et redusert el-behov på 150 GWh, og innen 2020 155 MW² og 300 GWh. Spesielt i status quo, men også i en situasjon med bedret overføringskapasitet, vil bioenergi ha solide samfunnsøkonomiske gevinster og være et tiltak som bedrer forsyningssikkerheten av energi, og elektrisitet spesielt, både på kort og lang sikt. Fornybar energifleksibilitet gjør systemet mer robust mot fremtidige endringer i priser og leveringsbetingelser.

For å unngå situasjoner med presset luftkvalitet i Bergensområdet vil konverteringseffekten til rene bioenergikilder (overgang fra olje) gi miljøgevinster i form av reduserte lokale utslipp i et allerede luftforurenset Bergensområde.

Da det i BKK-området er en forsyningssikkerhet som anses å være under europeisk standard forventes det at Enova vil kunne direktefinansiere regionale tiltak uten å komme i konflikt med norske og europeiske konkurranselovgivning. NoBio visert til utarbeidet "Varmeenergipakke" som ble presentert i forbindelse med Statsbudsjett 2011. Målet med Varmeenergipakken er bl.a. å bedre den fornybare forsyningssikkerheten i Bergen og muliggjøre finansiering av dette.

For ytterligere kommentarer eller spørsmål kan undertegnede treffes på telefon 23 36 58 70.

Vennlig hilsen
Norsk Bioenergiforening (NoBio)

Cato Kjølstad /s/
Daglig leder

Lars Løken Granlund /s/
Energipolitisk rådgiver

¹ Fjernvarme 30 MW, lokale energisentraler 25 MV, punktoppvarming 70 MW.

² Fjernvarme 30 MW, lokale energisentraler 35 MV, punktoppvarming 90 MW.